

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ
МИНИСТРЛІГІ
НҰР-МУБАРАК ЕГИПЕТ ИСЛАМ МӘДЕНИЕТІ УНИВЕРСИТЕТІ
ИСЛАМ ІЛІМДЕРІ ФАКУЛЬТЕТІ
ДІНТАНУ КАФЕДРАСЫ**

БЕКІТЕМІН

Қабылдау комиссиясының
төрағасы, проректор
PhD, Е. Оңғар

«» 2025 ж.

**6B02203-«Теология» білім беру бағдарламасы бойынша
ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ**

Алматы 2025

Шығармашылық емтихан бағдарламасы Дінтану кафедрасында дайындалып, кафедра отырысында талқыланды.

Дінтану кафедрасының мәжілісінде қаралды.

Хаттама № 10 « 02 » 05 2025 ж.

Кафедра меңгерушісі: А.А. Рыскиева

«6B02203-Теология» білім беру бағдарламасы бойынша шығармашылық емтихан өткізу туралы

I. Жалпы ережелер

Осы Арнайы немесе шығармашылық емтихандарды өткізу қағидалары (бұдан әрі - шығармашылық емтихан) Теология білім беру бағдарламасына түсетін талапкерлер үшін өткізіледі.

Шығармашылық емтиханның мақсаты талапкерлердің шығармашылық қабілеттерінің және шығармашылық; бағыттағы кәсіптерді меңгерудегі тұлғалық алғышарттарының болуын тексеру.

Шығармашылық емтихан 2023 жылдың 8-15 шілде аралығында өткізіледі.

Білім беру бағдарламасы бойынша шығармашылық емтихандарды өткізу нысаны мен мазмұны жоғары оқу орнымен дербес анықталады.

Шығармашылық емтиханды ұйымдастыру және өткізу үшін университет ректорының бұйрығымен бекітілетін пәндік комиссиялар құрылады.

Шығармашылық емтихандардың кестесін (пәннің атауы, күні, уақыты және өткізілетін орны, кеңестер, нәтижелерді жариялау күні) қабылдау комиссиясының төрағасы бекітеді және құжаттар қабылдау басталғаннан кейін кешіктірілмей талапкерлердің назарына жеткізіледі.

Шығармашылық емтихан 45 баллдық жүйе бойынша бағаланады. Шығармашылық емтиханның нәтижесі бойынша, олардың сәтті өткенін растайтын ең төменгі балл саны – 15 балл.

Бірінші шығармашылық емтиханда белгіленген балл санынан кем алған талапкерлер келесі емтиханға жіберілмейді.

II. Шығармашылық емтиханды қабылдау тәртібі

Шығармашылық емтихан өткізу аудиториясына жіберуді және емтиханды өткізу кезінде осы қағидаларды сақтауды қабылдау комиссиясының жауапты хатшысы және оның орынбасары, емтиханды өткізуге тартылған арнайы кезекшілер, техникалық хатшылар қамтамасыз етеді.

Шығармашылық емтиханды өткізу кезінде аудиторияда бөтен тұлғалардың болуына жол берілмейді.

Талапкер шығармашылық емтиханға кестеде көрсетілген мерзімде келеді. Талапкер аудиторияға емтихан басталғанға дейін 30 минут бұрын жіберіледі.

Талапкер шығармашылық емтихан өткізу аудиториясына жеке басын куәландыратын құжатты және құжаттарын қабылдағаны туралы қолхатты көрсеткен жағдайда жіберіледі.

Шығармашылық; емтиханды өткізу кезінде бір орыннан басқа орынға ауысуға, емтихан материалдарымен алмасуға, көшіріп алуға, аудиторияға оқулықтарды, басқа да әдістемелік әдебиеттерді, мобильді байланыс құралдарын кіргізуге және қолдануға тыйым салынады.

Шығармашылық емтихандар тыныш және қолайлы жағдаймен қамтамасыз етіледі, талапкерлерге өз білімі мен білік деңгейін толық көрсете алуына

барынша мүмкүндүк жасалады.

Шығармашылық емтихандарды өткізу кезінде талапкерлерге және оны өткізу үшін тартылған жоғары оқу орнының қызметкерлеріне өзімен бірге байланыс және электрондық-есептеу техникаларын алуға және пайдалануға тыйым салынады.

Шығармашылық емтихан басталғаннан кейін талапкерлерге емтихан материалдары беріледі және титулдық парақтарды рәсімдеуге ұсынылған тәртіптер түсіндіріледі, сондай-ақ шығармашылық емтиханның басталу және аяқталу уақыты, нәтижелерді жариялаудың және апелляция өткізудің уақыты мен орны көрсетіледі.

Шығармашылық емтиханды өткізу кезінде талапкер мынадай талаптарды сақтайды:

- емтихан алушы көрсеткен орынға отыру;
- тыныштық сақтау және өз бетінше жұмыс істеу, емтихан алушымен және басқа талапкерлермен сөйлеспеу;
- аудиторияда жүрмеу, басқа орынға отырмау;
- шығармашылық емтиханның аяқталғанға дейін емтихан алушының рұқсатынсыз емтихан аудиториясынан шықпау.

Осы қағидаларды бұзған жағдайда талапкер аудиториядан шығарылады. Бұл ретте емтихан жұмысының титулдық парағына емтихан алушының қолымен расталған шығару себебі туралы жазылады. Талапкердің бұл жұмысы жойылады.

Талапкер дәлелді себептермен емтиханға кешігіп немесе келмеген жағдайда ол шығармашылық емтиханды жазбаша өтініші мен шығармашылық емтиханды жіберіп алуына дәлелді себептерін растайтын құжаттарды ұсынуы негізінде ректордың рұқсаты бойынша бекітілген кесте шеңберінде басқа уақытта тапсыруға жіберіледі.

Шығармашылық емтиханды жіберіп алуына дәлелді себептер мыналар:

талапкердің ауырып қалуы (емдеу мекемесінен ауырып қалғандығы туралы анықтаманы ұсынумен расталады, анықтама емдеу мекемесінің мөрімен бекітіледі);

төтенше жағдайлар, сондай-ақ жол-көлік оқиғасы (мемлекеттік мекемеден төтенше жағдайдың немесе жол-көлік оқиғасының болу фактісін айғақтайтын анықтама ұсынумен расталады).

Дәлелді себептер бойынша шығармашылық емтиханға келмеген тұлғалар оған шығармашылық емтихандарды өткізу мерзімінен кешіктірілмей қосымша анықталған күні жіберіледі.

Дәлелсіз себептермен шығармашылық емтиханға келмеген талапкерлер емтихан тапсыруға жіберілмейді.

Шығармашылық емтиханға қайта қатысуға және қайта тапсыруға рұқсат етілмейді.

Емтихан жұмыстарын тексеру тек жоғары оқу орнының ғимаратында жүргізіледі.

Шығармашылық жұмыстарды тексеруді тек пәндік комиссияның мүшелері жүргізеді.

Шығармашылық емтиханды өткізу қорытындылары еркін нысандағы бағалау ведомостымен және пәндік комиссия хаттамасымен рәсімделеді.

Шығармашылық емтиханның қорытындысы ведомостпен және пәндік комиссияның хаттамасымен рәсімделеді.

Емтихан алушымен сарапталған жоғары және төмен балл жинаған және 5% қалған жұмыстарын пәндік комиссияның төрағасы емтихан жұмыстарын қосымша тексереді.

Тексерілген жұмыстар, бағалау ведомостері және бағалары мен тексеруші емтихан қабылдаушылардың, пәндік комиссия төрағасының қолдары қойылған хаттамалар жауапты хатшыға (оның орынбасарына) нәтижелерді жариялау үшін беріледі.

Шығармашылық емтиханның нәтижелері емтихан өткеннен кейін келесі күні хабарланады.

Талаптарды сақтауды және шығармашылық емтихандарды бағалау кезіндегі даулы мәселелерді шешуді, емтихан өткізу кезеңінде шығармашылық емтихандар тапсырушы тұлғалардың құқығын қорғауды қамтамасыз ету мақсатында апелляциялық комиссия құрылады.

Апелляциялық комиссия шығармашылық емтиханның нәтижелерімен келіспейтін тұлғалардың өтінімдерін қарастыру үшін құрылады. Апелляциялық комиссияның төрағасы мен құрамы Нұр-Мұбарак ЕИМУ ректордың бұйрығымен бекітіледі.

Апелляцияға өтінімді апелляциялық комиссия төрағасының атына шығармашылық емтихан тапсырушы тұлға жеке береді. Өтінім шығармашылық емтихан нәтижесі жарияланғаннан кейін келесі күні сағат 13.00-ге дейін қабылданады және оны апелляциялық комиссия бір күн ішінде қарастырады.

Апелляциялық комиссия әрбір тұлғамен жеке тәртіпте жұмыс істейді. Тұлға апелляциялық комиссияның отырысына келмеген жағдайда оның өтінімі апелляцияға қарастырылмайды.

Шығармашылық емтихан нәтижелерімен келіспеу туралы апелляция бойынша шешім комиссия мүшелерінің жалпы санынан көпшілік дауыспен қабылданады. Дауыстар тең болған жағдайда комиссия төрағасының дауысы шешуші болып табылады. Апелляциялық комиссияның жұмысы төрағаның және комиссия мүшелерінің барлығының қолы қойылған хаттамамен рәсімделеді.

Шығармашылық білім беру бағдарламасына түсетін тұлғалар тестілеудің екі пәнінің ұпайы есептеледі: оқу сауаттылығы және Қазақстан тарихы.

III. Нормативтік талаптар

«Теология» білім беру бағдарламасы талапкерлердің кәсіби біліктілігін тексеруді талап ететін шығармашылықтың қатарына жатады.

Түсу емтихандарының бағдарламасы мен тапсырмалары шығармашылық кабілеттері бар, дін негіздері бойынша белгілі деңгейде сауатқа ие тұлғаларды таңдау мақсатында құрылған.

Осы білім беру бағдарламасына түсу үшін талапкерлер арнайы пәндер бойынша 2 шығармашылық емтихан тапсырады:

1. Кәсіпке жарамдылығын анықтау үшін әңгімелесу
2. Дін негіздері бойынша ауызша емтихан.

IV. «6B02203-Теология» білім беру бағдарламасына түсушілерге арналған емтихан сұрақтары

- Діннің қоғамның дамуы мен бірлігіне қосар үлесі туралы айтыңыз
- Ислам дінінің нормалары мен қазақ салт-дәстүрінің үндестігі жайлы айтыңыз
- Мұхаммед пайғамбардың дін насихатындағы бас тақырыптары туралы баяндаңыз
- Қазақ даласынан шыққан ойшылдардың ислам туралы пікірлерін айтыңыз
- Қазақстандағы дін мен мемлекет арақатынасы туралы айтыңыз
- Ислам дінінің қазақ топырағындағы тарихына шолу жасаңыз.
- Мұсылмандық мерекелер жайлы айтыңыз
- Исламның бес шартына қысқаша тоқталыңыз
- Қазақстанда ислам дініне қайшы келетін діни ағымдар
- Қазақстанда таралған исламнан өзге діндердің тарихы жайлы баяндаңыз
- Дін сөзінің тілдік және терминдік мағыналары
- Қазақстандағы дін туралы мемлекеттік заңнамалар туралы айтыңыз
- Абайдың ислам туралы тұжырымдары
- Исламдағы тағдырға деген сенім туралы баяндаңыз
- Қазақстанда таралған христиандық діни топтар туралы айтыңыз
- Дін мен ғылымның арақатынасы
- Исламдағы Құдай сеніміне тоқталыңыз
- Христиан дінінің пайда болу және қалыптасу тарихы
- Қазақстанда діни ағымдардың таралуының себептері
- Исламдағы ораза құлшылығы және оның қоғамға тигізер пайдасы
- Исламдағы төрт мәзһаб туралы айтыңыз
- Қазақ салт-дәстүрі мен исламның үндестігінен мысал келтіре баяндаңыз
- Қазақстандағы христиан дінінің тарихы мен бүгіні
- Мемлекеттің зайырлылық ұстанымы мен дінге байланысты саясаты туралы айтыңыз
- Қазақ ақын-жырауларының діни көзқарастары туралы айтыңыз
- Діни экстремизм, терроризм және радикализм ұғымдарына анықтама беріңіз
- Абай мен Шәкәрімнің дін туралы көзқарастарына тоқталыңыз
- Исламдағы пайғамбарлар мен періштелерге қатысты сенім
- Құлшылықтың мәні мен маңызы туралы айтыңыз
- Хадис және сүннет ұғымы туралы айтыңыз
- Исламдағы танымал хадис жинақтары туралы айтыңыз
- Мұхаммед пайғамбардың балалық және жастық шағы
- Сүннет ұғымы және діндегі орнын айтыңыз
- Имам Ағзам Әбу Ханифаның өмірі жайында қысқаша мәлімет беріңіз

- Имам Матуридидің өмірі мен еңбектері туралы айтыңыз
- Құран және оның діндегі орны
- Ислам дінінің әлемге таралу тарихы туралы қысқаша баяндаңыз
- Кеңес үкіметі кезінде мемлекеттің дін туралы саясаты
- Исламдағы харамдар жайлы айтыңыз
- Исламдағы «кәпір» және «мунафиқ» ұғымдары туралы айтыңыз
- Ислам діні келгенге дейінгі араб қоғамындағы ахуалды сипаттаңыз
- Буддизм діні және оның Қазақстандағы тарихы
- Уаһабизм және уаһабилер туралы
- Ислам және христиан діндеріндегі Құдай сеніміне салыстырмалы талдау жасаңыз
- Құранның басты тақырыптары
- «Сахаба» деп кімді айтамыз және сахабалардың дәрежелері туралы
- Қазақ жеріндегі шаманизм туралы айтыңыз
- Исламда әйел адамның киіме қатысты Құран және хадис мәтіндері
- Ислам өркениетінің Батыс әлеміне ықпалы
- Иудаизм және христиан дінінің қасиетті мәтіндері
- Мұхаммед Пайғамбардың Мәдина шаһарының қоғамдық өміріне қатысты өзгерістері туралы айтыңыз
- Үнді діндері туралы айтыңыз
- Исламдағы қажылық құлшылығының әлеуметтік-діни мәні
- Исламдағы діни мейрамдар және олардың ерекшеліктері
- Исламдағы ақырет өміріне қатысты сенім
- Қазақстан мұсылмандары діни басқармасының қоғамдағы қызметі
- Мұсылмандар үшін мешіттің орны мен маңызы
- Қазақстандағы ислами ағымдар туралы мәлімет беріңіз
- Ислам тарихының әділетті халифалар кезеңі туралы баяндаңыз
- Әлемдік діндер туралы баяндаңыз
- Құлшылық және діни сенім бостандығы туралы айтыңыз
- Ислам дініндегі басты құлшылықтар
- Әлемдік діндердің қасиетті жазбаларын сипаттаңыз
- Әлемнің жаратылуы туралы теорияларды баяндаңыз
- Қазақстанда діндарлық артуда ма кемуде ме?
- Құран және оның мазмұны туралы баяндаңыз
- Христиан дінінің пайда болу және даму тарихын баяндаңыз
- Сопылық ілімнің ерекшеліктерін түсіндіріңіз
- Еліміздегі мешіттер мен медреселердің тарихы туралы айтыңыз
- Мұсылман елдеріндегі діни-саяси қозғалыстар
- Исламда өзге дін өкілдеріне қатысты ұстаным туралы баяндаңыз
- Алғашқы наным-сенімдер: анимизм, фетишизм, тотемизм, магия
- Әйгілі мұсылман философтары туралы не білесіз?
- Дін мамандарының қоғамдағы қызметі туралы айтыңыз
- Тәңіршілдік сенімнің күшею себептері
- Христиан дініндегі мерекелер
- Салафизм ағымының бағыттары мен шетелдік уағызшылары

- Ханафи мәзһабының түркілердің арасында таралуы себептері

V. Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

- Анарбаев Н. Қарақұлов Е. Ислам ғылымхалы (Ханафи мәзһабы бойынша). – Алматы: 2012.
- Сейтбеков С. Мазһабтар тарихы. – Алматы, 2013
- Байтенова Н.Ж., Бейсенов Б.Қ., Абжалов С.В., Құрманалиева А. Қазіргі дәстүрден тыс діни ағымдар мен культтер. Оқу құралы. – Алматы: Қазақ Университеті, 2013. – 326 б
- Құрманбаев Қ. Құран іліміне кіріспе. – Алматы. 2013.
- А. Сатыбалдиева. Саяси, кәламдық және фикһтық мәзһабтар тарихы (оқу құралы). 232 б, 2016.
- Байтенова Н.Ж, Қазақстандағы діндер, – Алматы қазақ университеті, 2016.
- Армстронг К. Иудаизм, христиандық пен исламдағы 4000 жылдық ізденіс: құдайтану баяны / ауд. Д.Кенжетай, К.Қаратышқанова, А.Тасболат // — Алматы, 2018
- Қ. Ержан. Ислам ақидасы. – Алматы: 2018. 319 б.
- Т. Имамәди. Ислам құқығы (оқу құралы). Алматы: «Нұр-Мүбарак» баспасы, 2021. – 240б.
- Қ. Ержан. М. Махмет. Салыстырмалы діндер тарихы (оқу құралы) Алматы: «Нұр-Мүбарак» университеті, 2020 – 256 бет. (2-басылым)
- Ж. Бұлан. Ежелгі және қазіргі діндер тарихы (Оқу құралы). – Алматы. «Нұр-Мүбарак» баспасы, 2020 – 576 бет
- Е.Н. Есімқұлов. «Дін әлеуметтануына кіріспе» (оқу құралы), 2020 – 212б.
- Е.Н. Есімқұлов. Ислам тарихы. – Алматы: «Нұр-Мүбарак» баспасы, 2023. – 352б.